

*Kan frit distribueres
Godkendt*

Aalborg Universitet
Postboks 159
9100 Aalborg

Sagsbehandler:
Anja Filtenborg Pedersen
Telefon: 9940 8021
Email: afp@id.aau.dk

Dato: 21-06-2021
Sagsnr.: 2021-412-01786

Referat af møde i aftagerpanelet for Socialrådgiveruddannelsen den 15. juni 2021

Deltagere: Maria Appel Nissen, Panelformand, Studienævnsformand Socialrådgiveruddannelsen
Anette Stevn Jensen, Børne- og familiechef, Børne og Undervisningsforvaltningen, Hjørring Kommune
Christina Eilers, Dansk Socialrådgiverforening
Lena Thaarup, Resocialiseringskonsulent, Kragsskovhede
Line Brix Madsen, Centerchef eller Bente Kokholm, Ungerådgiver, Headspace Aalborg
Lis Rønholt Haga, Afdelingsleder for Team Job & Mestring, Frederikshavns kommune
Anne-Mette Rosendal, Lektor Socialrådgiveruddannelsen VIA University College, Århus
Erling Brandstrup, Afdelingschef, Ankestyrelsen Aalborg
Vivi Imer, Praktikkoordinator Socialrådgiveruddannelsen
Henriette M. L. Sørensen, studenterstudievejleder, socialrådgiver og studerende Kriminologi
Lina Skov, studenterstudievejleder, socialrådgiverstuderende

Afbud: Anni Martens, Leder af Sygedagpengehuset, Aalborg Kommune
Helle Laursen, Områdeleder socialpsykiatrien og udsatte grupper
Allan Ramsgaard, Kontorchef Juridisk Kontor, Familie- og beskæftigelsesafdelingen, Aalborg Kommune
Jonas Jakobsen, Leder af Kirkens Korshær, Aalborg
Mikkel Krag Ellefsen, Konsulent, CFD-rådgivning, Aarhus

Øvrige deltagere:

Finn Skovfoged Laursen, underviser, Socialrådgiveruddannelsen
May-Britt Justesen, underviser, Socialrådgiveruddannelsen
Janne Lassen, dimittend, Socialrådgiveruddannelsen
Mette Thomsen, dimittend, Socialrådgiveruddannelsen
Anja Filtenborg Pedersen, Studienævnssekretær og referent

Ad 1. Velkomst, frokost og gensidig præsentation

Alle deltagerne præsenterede sig kort.

Ad 2. Orientering om Socialrådgiveruddannelsen forår 2021 samt fremadrettet v/ Maria

Socialrådgiveruddannelsen i Nordjylland jf. Regeringens plan for uddannelser

I regeringens udspil til ny uddannelsesplan lægges der op til, at der bliver oprettet en lang række nye uddannelsespladser uden for de fire store studiebyer Aalborg, Odense, Aarhus og København. I alt vil regeringen oprette 25 nye videregående uddannelser uden for de fire store byer, heraf fem i Nordjylland. En bioanalytikeruddannelse, en tandlægeuddannelse og en socialrådgiveruddannelse i Hjørring, en maritim uddannelse i Frede-

rikshavn samt en maskinmesteruddannelse i Thisted. Regeringen ønsker, at 60% af de fire store velfærdsuddannelser (lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver) skal ligge uden for de største byer. Der lægges op til en begrænsning i studieoptaget på universiteterne på 10%, med mindre universiteter selv flytter de pågældende pladser til en mindre by. Regeringens udspil forventes forhandlet færdigt inden sommerferien.

Rektor og dekan for det samfundsvidenskabelige fakultet har officielt udmeldt, at AAU vil lave et udbud af socialrådgiveruddannelse i Hjørring. Der er endnu ikke lagt nogen plan for oprettelse af udbud i Hjørring eller hvor mange pladser udbuddet skal omfatte, men der er ikke tale om at hele uddannelsen flytter til Hjørring. Uddannelsen i Hjørring skal ske inden for rammerne af den nuværende studieordning og adgangskrav, som er fælles med de andre socialrådgiveruddannelser i Danmark. Derudover er der mange overvejelser som skal gøres i forbindelse med et udbud i Hjørring fx lokalitet, antal pladser, bemanning og studiemiljø, praktikpladsfordeling, overflytningsmuligheder og begrænsninger osv. osv. Et princip er, at det skal være et godt udbud med høj kvalitet på linje med uddannelsen i Aalborg. En uddannelse i Hjørring kan give flere anledninger til samarbejde med UCN. Studienævnsformanden er i tæt dialog med institut- og fakultetsledelse, og der er aftalt møde inden sommer med henblik på fastlæggelse af rammer og tidshorisonter.

Underviserne på uddannelsen blev informeret om regeringens udspil til ny uddannelsesplan på uddannelsesmødet d. 2. juni 2021 og regeringens udspil blev også diskuteret på studienævnsmødet d. 9. juni 2021.

Der har tidligere været ønske fra medlemmer i aftagerpanelet om at få etableret en socialrådgiveruddannelse netop i Hjørring, så der sættes pris på regeringens udspil. Hjørring er ved at udvikle sig til en studie by og der er gode erfaringer med sygeplejerske- og pædagoguddannelsen på UCN.

Der blev talt om antallet af pladser, som skal udbydes i Hjørring, samt muligheden for at få nye ansøgere til uddannelsen i Hjørring, som ellers ikke ville have taget uddannelsen. Antallet af pladser er ikke fastlagt endnu, men det skal være en administrativ solid størrelse, hvor der også skal være "plads" til frafald, uden holdet bliver for lille.

Der vil i fremtiden formentligt blive brug for flere socialrådgivere i forbindelse med "[Børnene først](#)", som er en bred politisk aftale, der skal hjælpe udsatte børn og familier tidligere og bredere end i dag. Aftalen løfter området med to milliarder kr. i årene 2022-2025 og varigt fuldt indfaset med 734 millioner kroner om året¹. Aftalen indeholder initiativer inden for temaerne:

1. Bedre og tidligere indsats for udsatte børn og familier
2. Færre skift og mere stabilitet
3. Barnets Lov – flere rettigheder til børnene
4. Bedre kvalitet i anbringelser
5. Bedre kvalitet i sagsbehandlingen og styrket retssikkerhed
6. Godt ind i voksenlivet
7. Fra aftale til virkelighed

Der kan blive brug for at trække på aftagerpanelet ift. konkrete spørgsmål om etablering af uddannelsen i Hjørring, særligt Annette Stevn Jensen ift. lokalmiljøet i byen.

Praktikvejleder- og diplomuddannelsen UCN og AAU

UCN og AAU har allerede et samarbejde med "Den tværprofessionelle camp", hvor Socialrådgiverstuderende og studerende fra lærer- og pædagoguddannelsen undervises i det tværprofessionelle arbejde. Campen afvikles over 4 dage. De to uddannelsesinstitutioner har også indgået et samarbejde om udvikling af praktikvejlederuddannelsen, Finn og Vivi deltager. Praktikvejlederuddannelsen bliver udbudt på UCN og starter midt august i år. Programmet og litteraturen for uddannelsen er næsten færdigt. AAU bidrager bl.a. til praksisfeltet om læring i praksis. Derudover har AAU en interesse i understøttelse af kompetencer, som kan styrke udbyttet af praktikken. Dette omhandler fx vejlederrollen, læring i praksis og ikke kun teori.

¹ <https://sm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2021/maj/bred-politisk-aftale-om-boernene-foerst>

Undervisning, eksamener og praktikforløb: studerende og undervisere i en Coronatid

De studerende fik lov til at komme på AAU ultimo april, mens gradvis normalisering af fysisk fremmøde for de ansatte først begyndte fra d. 21. maj, hvor det blev muligt for op til 20% af universitetets ansatte at møde fysisk frem på universitetet. De 20% var ud over medarbejdere, som allerede var fysisk til stede, enten fordi de varetog kritiske funktioner, udførte kritisk forskning eller var en del af den hidtidige genåbning for studerende.

Fra 21. maj blev det desuden tilladt for medarbejdere at deltage i eksterne møder, hvis de indgik i de 20% eller i anden sammenhæng havde adgang til universitetet. Fra 14. juni blev rammen udvidet fra 20% til 50%.

Uddannelsen prioriterede at omlægge aktiviteter som øvelser, seminarer og virksomhedsbesøg til fysisk fremmøde. Ren online studie har været en hård studief orm for de studerende, som har brug for at ses med undervisere, medstuderende samt være en del af et studiemiljø. Studiemiljøet er en vigtig del af AAU, og derfor er der afsat penge til genetableringen af dette. Der er på uddannelsen også blevet nedsat et arrangementsudvalg blandt de studerende.

Praktikken

Praktikfordeling og al opstart i praktikken foregik i foråret virtuelt. Mange af praktiksteder har dog prioriteret, at praktikanterne fik lov til at møde op fysisk, hvilket der virkeligt er sat stor pris på. Eksamen på praktikken er en af de eksaminer, som uddannelsen har valgt at omlægge til fysisk eksamen. Dette skyldes, at det er en betydningsfuld eksamen set fra både de studerendes og underviserens synspunkt.

Studiestart

På uddannelsen ses der frem imod et mere normaliseret efterår med fysisk fremmøde. Der er bl.a. planlagt studiestart på Honnørkajen i Aalborg med fælles morgenmad og officiel velkomst ved rektor Per Michael Johansen.

Opfølgning på oplæg v/Ankestyrelsen aftagerpanelmøde 2021

Maria har afholdt møde med den socialretslige gruppe. Der blev bl.a. talt om gruppen kan dække undervisningen på området, hvilket der var enighed om. Den socialretlige gruppe har og vil fremover sætte fokus på, hvor udfordringer ligger ift. omgørelser og arbejde med progressionen på uddannelsen inden for det socialretlige område. Ankestyrelsen vil gerne bidrage med andet end undervisning til at styrke uddannelsen, det kan fx være deltagelse i arbejdsgrupper, input til seminarer, oplæg, praksiseksempler, litteratur/materialer etc. Det er vigtigt, at de studerende ser rigtige eksempler på afgørelser og klagevejledninger i løbet af uddannelsen, så den rigtige afgørelse træffes fra starten af. Ankestyrelsen vil gerne komme bidrage med begge dele. Det er også vigtigt, at der er en dialog om, hvad der rør sig inden for området, så de studerende undervises i den nyeste viden.

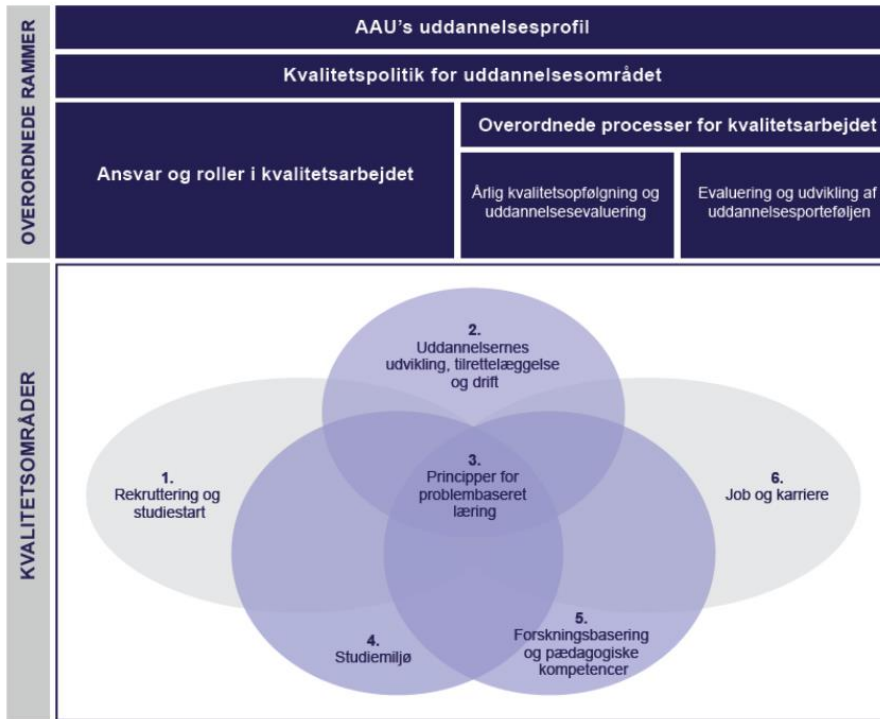
Kvalitetssikring på AAU og uddannelsesevaluering 2021

AAU får nyt kvalitetssikringssystem. Socialrådgiveruddannelsen skal uddannelsesevaluere i år og uddannelserne evalueres via en cyklus på 5 år. De overordnede rammer i kvalitetssystemet sætter rammerne for, at AAU har et systematisk og involverende kvalitetsarbejde.

De seks kvalitetsområder følger de studerendes vej gennem deres uddannelse på universitetet:

- Rekruttering og studiestart
- Uddannelsernes udvikling, tilrettelæggelse og drift
- Princippet for problembaseret læring (PBL)
- Studiemiljø. Forskningsbaseret og pædagogiske kompetencer
- Job og karriere

Der ligger mere vægt på kvalitative evalueringer fremover, og for de kvantitative evalueringer vil der komme nye skabeloner og krav om kvalitative evalueringer.

Strukturen for AAU's kvalitetssikringssystem

Uddannelsen har nedenstående foreløbige ideer til handlingsplan for at få endnu mere kompetente socialrådgivere:

- **Kvalitetstjek** af uddannelsens elementer, prøver og progression på centrale vidensområder
- **Praksiselementer** ud over praktikken med fokus på læring og viden for verden
- **Professionsrettede digitale kompetencer** fx kommunikation, socialfaglig viden og analyse, vidensøgning, samarbejde, skriftlighed osv.
- **Studiemiljø** fra studiestart til slut
- **Særlige fokusområder iht. professionsfeltet** fx Barnets Lov, Beskæftigelsesområdet, Handicapområdet, inddragelse, retssikkerhed osv.

Aftagerpanelet blev spurgt om forslag til andre områder, der kan tages med i handlingsplanen.

Opfølgning:

Uddannelsesevaluering præsenteres på aftagerpanelmøde i januar 2022.

Forslag til områder, der kan tages med i handlingsplanen kan sendes til Maria, mail maan@socsci.aau.dk.

Ad 3. TEMA: Socialrådgiveres kommunikation og relationelle kompetencer

Indstilling: Den socialfaglige gruppe v/ Finn Laursen, May-Britt S. Justesen og Vivi Imer holder et oplæg til fælles drøftelse i aftagerpanel. Der ønskes en fælles drøftelse af, hvordan vi i uddannelse såvel som praksis understøtter socialrådgiverens evner til kommunikation og relationelle kompetencer fx med fokus på inddragelse, vanskelige samtaler og beslutninger osv.

Professionel kommunikation

På socialrådgiveruddannelsen undervises der i professionel kommunikation, som defineres ved: *Den kommunikation, som hører professionen til.* Kommunikation er ikke kun tale, men også skriftlighed og i denne tid kommunikation online.

I studieordningen fremgår følgende punkter under viden og færdigheder på hhv. modul 3, 4, 5, 6 og 8:

- Skriftlig/mundtlig kommunikation knyttet til professionsudøvelsen
- Reflektere over kommunikative og professionsetiske problemstillinger
- Mødeledelse; Tværprofessionel kommunikation og borgerinddragelse

Der arbejdes i den socialfaglige gruppe på at sikre en progression på uddannelsen inden for kommunikation. Praktikken er her et stort omdrejningspunkt og der arbejdes med progression før og efter praktikken. Der er mange relevante målgrupper, da socialrådgiverne arbejder med folk i alle aldre og i alle samfundslag. Der skal ses på kernekompetencerne inden for de forskellige målgrupper.

Der blev talt om grundantagelser og kernekompetencer for professionel kommunikation. *Omsorg* er iflg. Eide og Eide en grundlæggende forudsætning for professionel hjælpende kommunikation, mens *empati, fagkundskab, målorientering og teori* ses som kernekompetencer².

Grundantagelsen hos Kongsgaard er, at der ikke findes en "standard" løsning, men at socialarbejderen skal finde det perspektiv eller den metode, som ser ud til at hjælpe bedst muligt ift. de opgave vedkommende er sat til at løse for borgeren. Kongsgaard taler også om *forandringsprocesser og kompleksitet*, hvilket fordrer pragmatisme og refleksion³.

Kernekompetencerne hos Kongsgaard er bl.a.:

- at møde virkeligheder med et repertoire af teoretiske og metodiske tilgange (systemisk, narrativ, kognitiv løsningsfokuseret, anerkendende, eksistentiel)
- at skifte perspektiv udvikle en refleksiv praksis

Læring

På socialrådgiveruddannelsen på AAU arbejdes der med en vekselvirkning mellem undervisning og praktik.

Der arbejdes med teoretisk og erfaringsbaseret *viden*:

- Kendskab og forståelse af teoretiske perspektiver, der omsættes/anvendes i PBL-baserede opgaver og praksiscases
- Kommunikationsøvelser, rollespil
- Tiltagende brug af video
- Taget hul på at arbejde med autoetnografi (personlige erfaringer og deres betydning)

² Eide, Tom og Eide, Hilde; *Kommunikation i praksis*; 2007.

³ Kongsgaard, Leif; *Multiteoretisk praksis i socialt arbejde*; 2017.

- Borgere og praktikere formidler erfaringsbaseret viden

Der arbejdes også med at styrke dialektikken mellem *teori og praksis*:

- Refleksion/skifte perspektiv, position.
- Transfer overføre viden og kunnen til nye sammenhænge
 - omsætte og anvende teoretisk viden til praksis
 - systematisere og teoretisere erfaringer fra praksis

Der er stor forskel på teori og praksis inden for det kommunikative område. Det er ikke nok at vide noget om kommunikation, man skal også kunne kommunikere. Teori kan de studerende læse sig til, men kommunikation i praksis kan kun tillæres ved hjælp af træning og øvelser. Der ligger en udfordring i, at få de studerende til at deltage i øvelser/træning i kommunikation. En del studerende møder ikke op eller forlader undervisningen, når der skal afholdes øvelser/træning.

Autoetnografi

Studienævnet har netop bevilliget timer til et udviklingsprojekt i praktikken vedr. autoetnografi. Autoetnografien er en kobling mellem fag og personlighed. Det handler om, at de studerende skal lære at tage usikkerheden på sig og formulere den. De skal være undersøgende på, hvorfor de reagerer, som de gør og hvad de evt. kan gøre anderledes.

Spørgsmål til drøftelse

- Hvad er de relevante kommunikative færdigheder og kompetencer set i et praksis perspektiv?
- Hvordan understøtter vi bedst de studerendes arbejde med at skabe transfer mellem teori og praksis eksempelvis i praktikken?

Hos Ankestyrelsen foregår kommunikation primært skriftligt, men det er vigtigt, at afgørelsen er forståeligt for borgeren og samtidig retlig korrekt. Som socialrådgiver er der mange modtagere af kommunikationen – også den skriftlige.

Ift. mundtlig kommunikation er fremdrift og bevægelse i samtalerne afgørende.

Det blev stillet spørgsmål ved, om empati kan tillæres eller er det en medfødt evne? Uanset hvad, så er det godt med mere fokus på kommunikation på uddannelsen. Empati tolkes her, som evnen til at lytte og det at sætte sig i den andens sted ift. hvordan budskabet modtages.

Der blev talt om, hvordan uddannelsen får de studerende til at deltage i øvelser. Det er svært at få de studerende med, hvis de ikke kan se ideen med det. Det bør tydeliggøres i eksamensopgaverne, hvad kommunikation betyder ved at gøre det til en del af eksamensopgaverne fx i form af videoklip, som skal afleveres.

Der var forslag om:

- at øvelserne foregår i "trygge rammer" i selvvalgte grupper, da det kan være grænseoverskridende at træne med studerende, som man ikke kender så godt.
- partnerskaber med skoler og plejehjem, så de studerende kan træne kommunikation med en "rigtig" borger?
- Praksisbesøg på 1. semester. Her kunne 1. semesters studerende måske komme med ud til en samtale sammen med praktikanten.

Opfølgning:

Forslag til temadrøftelse på næste møde i aftagerpanelet sendes til Maria, mail maan@socsci.aau.dk.

Ad 4. Eventuelt

Der kan i løbet af efteråret blive behov for at indkalde til et ekstraordinært møde i aftagerpanelet i forbindelse med udbuddet af Socialrådgiveruddannelsen i Hjørring.

Opfølgning:

Status på udbud af uddannelsen i Hjørring og praktikpladsfordeling sættes på som punkt på næste møde. Maria og Anja udsender dato for næste ordinære møde i aftagerpanelet.